Càritas

Un NO per a ningú.

70 anys

Avanç MEMÒRIA 2014

Barcelona, 18 de desembre de 2014

Càritas Diocesana de Barcelona

Un territori amb prop de 3 milions d'habitants

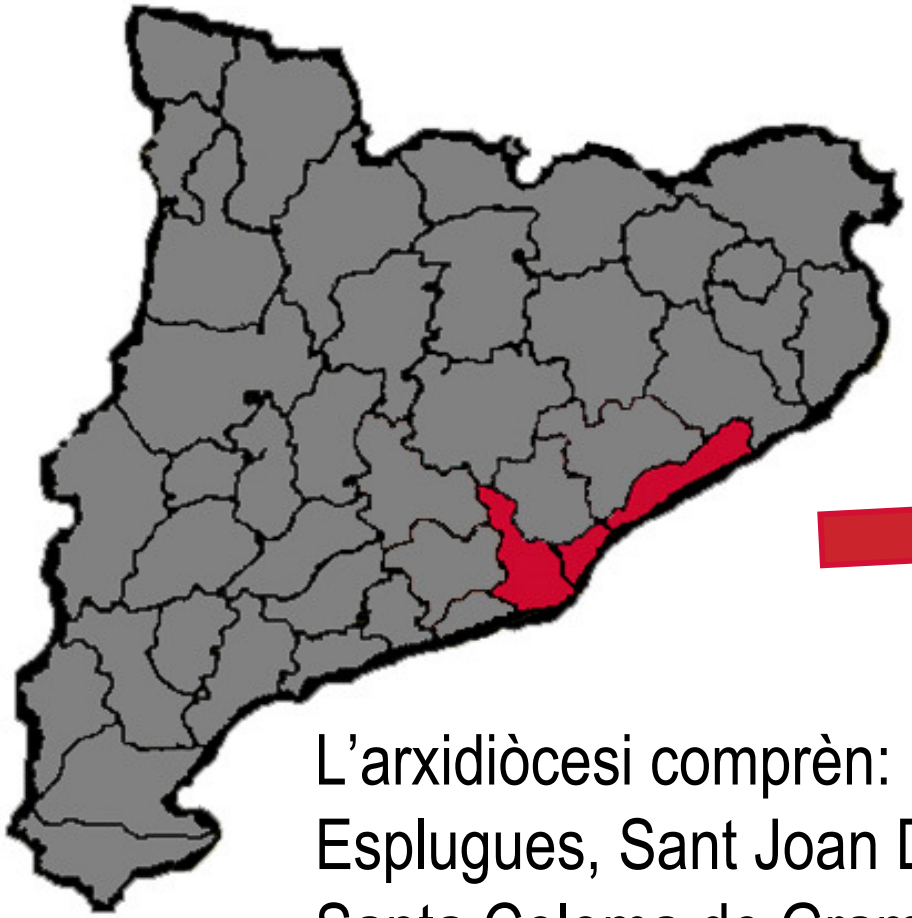

Arxidiòcesi de Barcelona

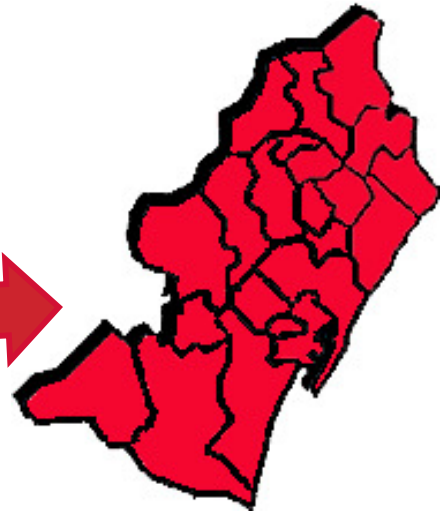

L'arxidiòcesi comprèn: Barcelona ciutat, L'Hospitalet, Esplugues, Sant Joan Despí, Cornellà, Sant Adrià, Badalona, Santa Coloma de Gramenet i la comarca del Maresme fins a Mataró. **Població: 2.715.572 persones** (a 1 de gener de 2014).

- Els Bisbes de Barcelona, Sant Feliu i Terrassa van signar el conveni de la creació de les noves Càritas el 27 de gener de 2014 i partir del dia 1 de febrer cada Càritas diocesana disposa de la seva pròpia administració.

Càritas Diocesana de Barcelona

L'acció social de Càritas a l'arxidiòcesi de Barcelona

- L'any 2014 haurem atès **174.000 persones** aproximadament, entre les 126 Càritas parroquials i arxiprestals (150.000) i la Càritas Diocesana (24.000). **Un 5% més que l'any 2013.**

- Les Càritas parroquials i arxiprestals duen a terme, fonamentalment, **serveis de primera atenció i d'acollida** (ajuts en aliments, menjadors, companyia a persones grans, etc.), gràcies a la tasca del voluntariat.

- Càritas Diocesana, a més de **l'acollida i acompanyament** a les persones més vulnerables, ofereix **atenció especialitzada a mig i llarg termini**, mitjançant programes (necessitats bàsiques, família i infància, formació i inserció sociolaboral, sense llar i habitatge, gent gran, salut mental, migració...), amb el treball de persones remunerades i voluntàries.

Càritas Diocesana de Barcelona

La pobresa que atén Càritas

CRÒNICA

61% de les persones ateses ja havien rebut ajuda durant anys anteriors.

EXTENSA

El número de persones ateses al 2014 és el **35%** més que al 2009.

INTENSA

Els serveis prestats per Càritas al 2014 ha crescut el **56%** en relació al 2009.

PROFUNDA

El problemes de les persones són més, més greus i això incrementa el seu patiment emocional.

AUTÒCTONA

El **49%** de persones ateses han nascut a l'Estat espanyol.

Un percentatge similar no es donava des de l'any 2000.

Càritas Diocesana de Barcelona

La pobresa es fa més crònica

- El **61%** de les llars ateses al 2014 **ja havien rebut ajuda en anys anteriors** i el 39% han vingut aquest any per primera vegada.

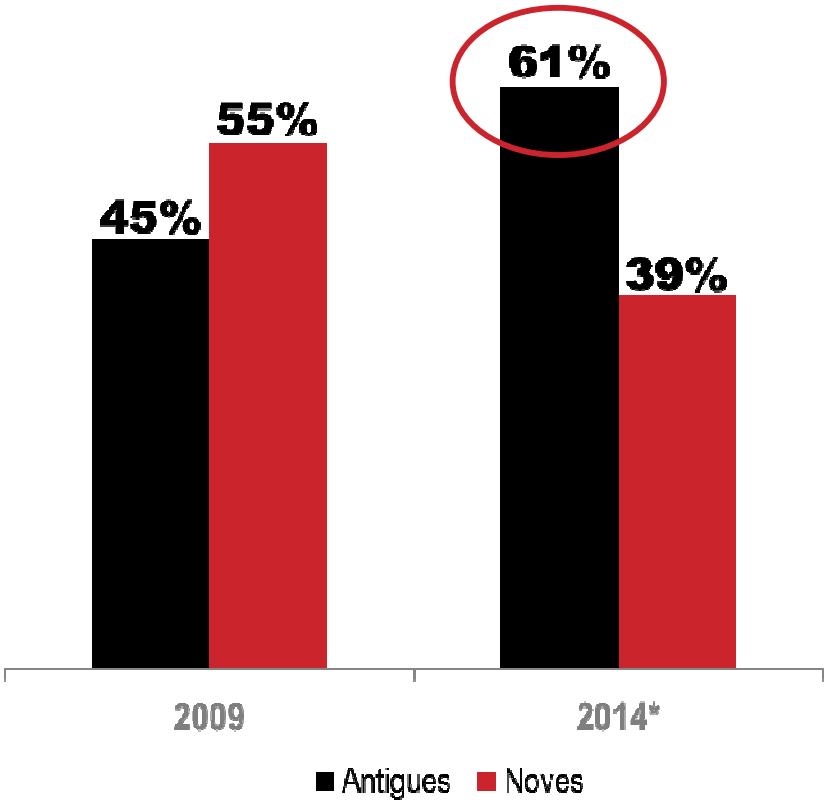

(*) Les dades de 2014 són aproximades a falta del tancament de l'any definitiu

Càritas Diocesana de Barcelona

La pobresa es fa més extensa i més intensa

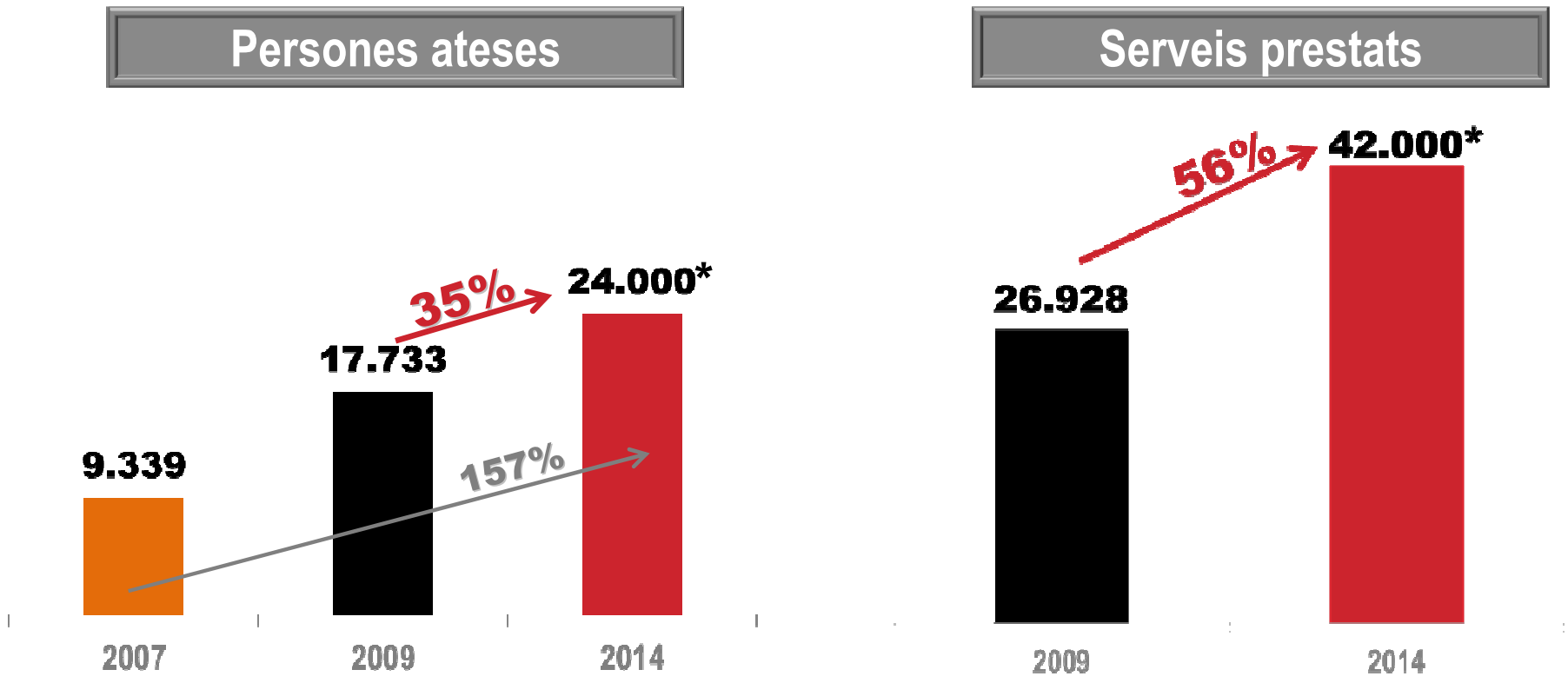

- El nombre de persones ateses a CDB ha crescut quasi el **35%** amb relació a l'any 2009 i s'ha multiplicat per 2,5 vegades respecte del 2007.
- El creixement de serveis prestats per CDB ha crescut un **56**% respecte de 2009.

(*) Les dades de 2014 són aproximades a falta del tancament d'any definitiu.

L'acció social de Càritas Diocesana: Dades provisionals 2014

FAMÍLIA I INFÀNCIA
2.292 persones

ACOLLIDA I ACOMPANYAMENT
10.800 famílies

AJUDA A NECESSITATS BÀSIQUES
59.411 ajuts entregats
14.112 persones

GENT GRAN
743 persones

24.000
PERSONES ATESES

42.000
SERVEIS PRESTATS

307
PROJECTES

FORMACIÓ I INSERCIÓ SOCIOLABORAL
8.224 persones

HABITATGE I SENSE LLAR
3.603 persones i
1.094 places

INSERCIÓ SOCIAL PENITENCIÀRIA
31 persones

SALUT MENTAL
651 persones

MIGRACIÓ
900 persones

- Càritas Diocesana dóna una **atenció integral** a les persones que atén, en funció tant de les seves necessitats com de les capacitats.

Càritas Diocesana de Barcelona

La pobresa es fa més autòctona

- Continua creixent el nombre de persones ateses **nascudes a l'Estat espanyol** (en números absoluts el **64%** més que el 2009) i ja són quasi la **meitat** del total.
- El fet que estigui baixant el nombre de persones d'Amèrica central i del sud ateses es deu en part a què moltes retornen als seus països d'origen.

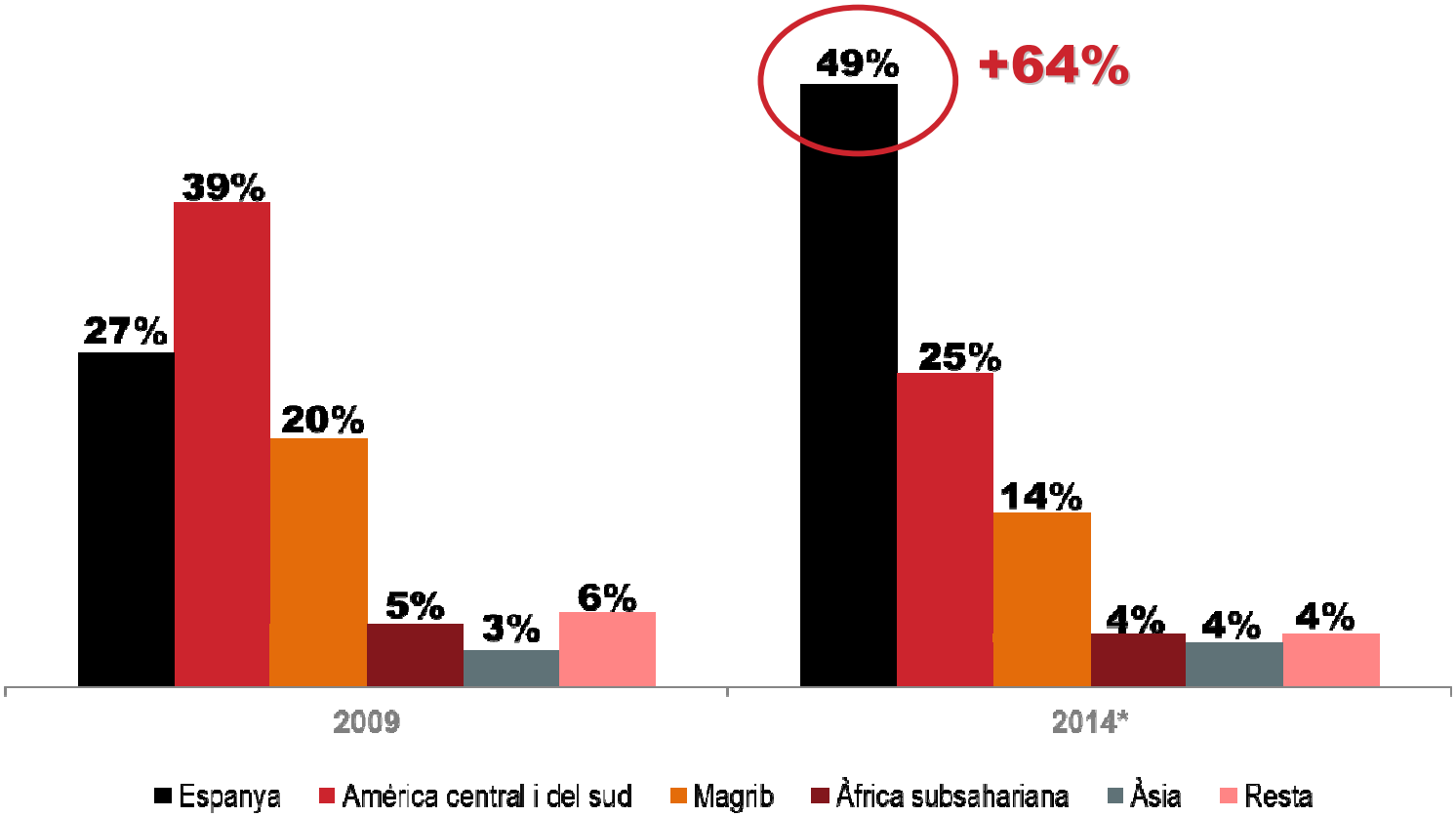

(*) Les dades de 2014 són aproximades a falta del tancament d'any definitiu

La pobresa incideix en... l'estabilitat de l'habitatge

- Constatem canvis en la tinença de l'habitatge per variacions en els perfils de les famílies: n'atenem més d'autòctones i oferim nous serveis per fer front al pagament de la hipoteca i el lloguer.

- La pobresa afecta a les formes més estables de tinença de l'habitatge: el lloguer (**40%**) i la propietat (**20%**). Han crescut en nombre respecte de 2009 (un 78% el lloguer i un 201% la propietat). Moltes famílies corren el risc de perdre l'habitatge per no poder assumir-ne el cost o han de rellogar una habitació.

- Sovint, les famílies han de **compartir pis** per manca de recursos. Unes viuen en habitacions de relloguer (24%), altres viuen acollides a casa de familiars o amics (7%).

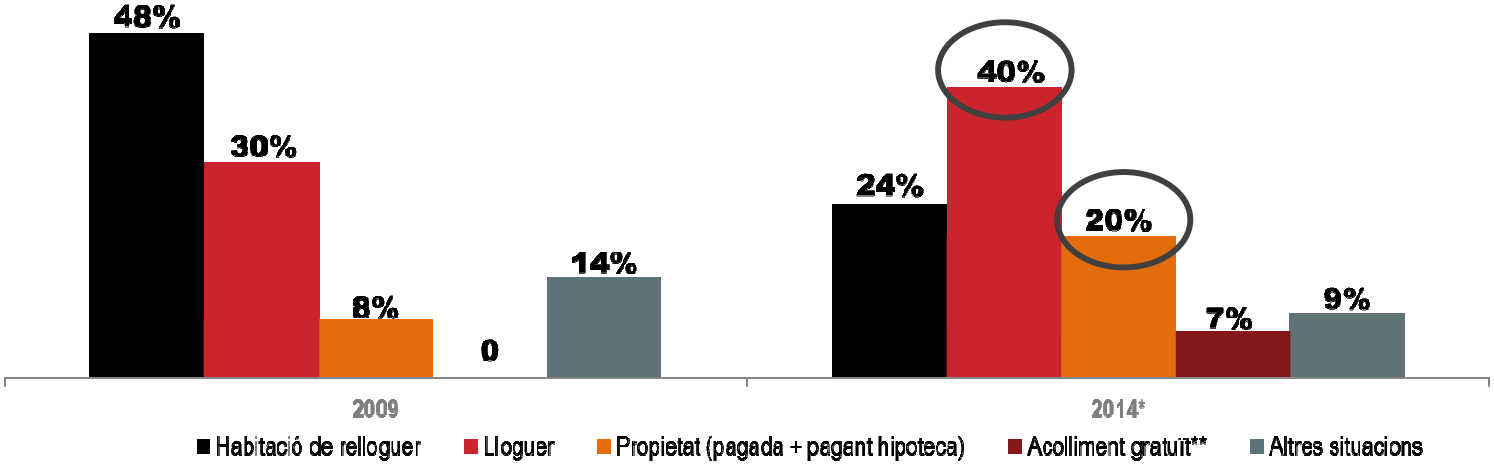

(*) Les dades de 2014 són aproximades a falta del tancament d'any definitiu
(**) Fins al 2009 l'acolliment gratuït era insignificant i es comptabilitzava dins "Altres situacions".

Càritas Diocesana de Barcelona

La pobresa incideix en... l'estabilitat de l'habitatge

- Des que va començar a funcionar el **Servei de Mediació en Habitatge** de CDB (al setembre de 2011), s'hi ha atès **2.444 llars** (8.225 persones), amb problemes greus de pagament del seu habitatge i en risc d'exclusió social.
  - El **53%** han estat famílies afectades per problemes d'hipoteca i el **47%**, de lloguer.
  - En el que portem d'any, s'ha atès **428 llars** (1.254 persones). Suposen quasi el **18%** del total.

La pobresa incideix en... les situacions laborals

- El **74%** de les persones ateses en edat de treballar està a l'**atur.** La taxa d'atur a Catalunya és del 19%. Treballa el **12**% de les persones majors de 16 anys, mentre al conjunt de Catalunya ho fa el 51%.

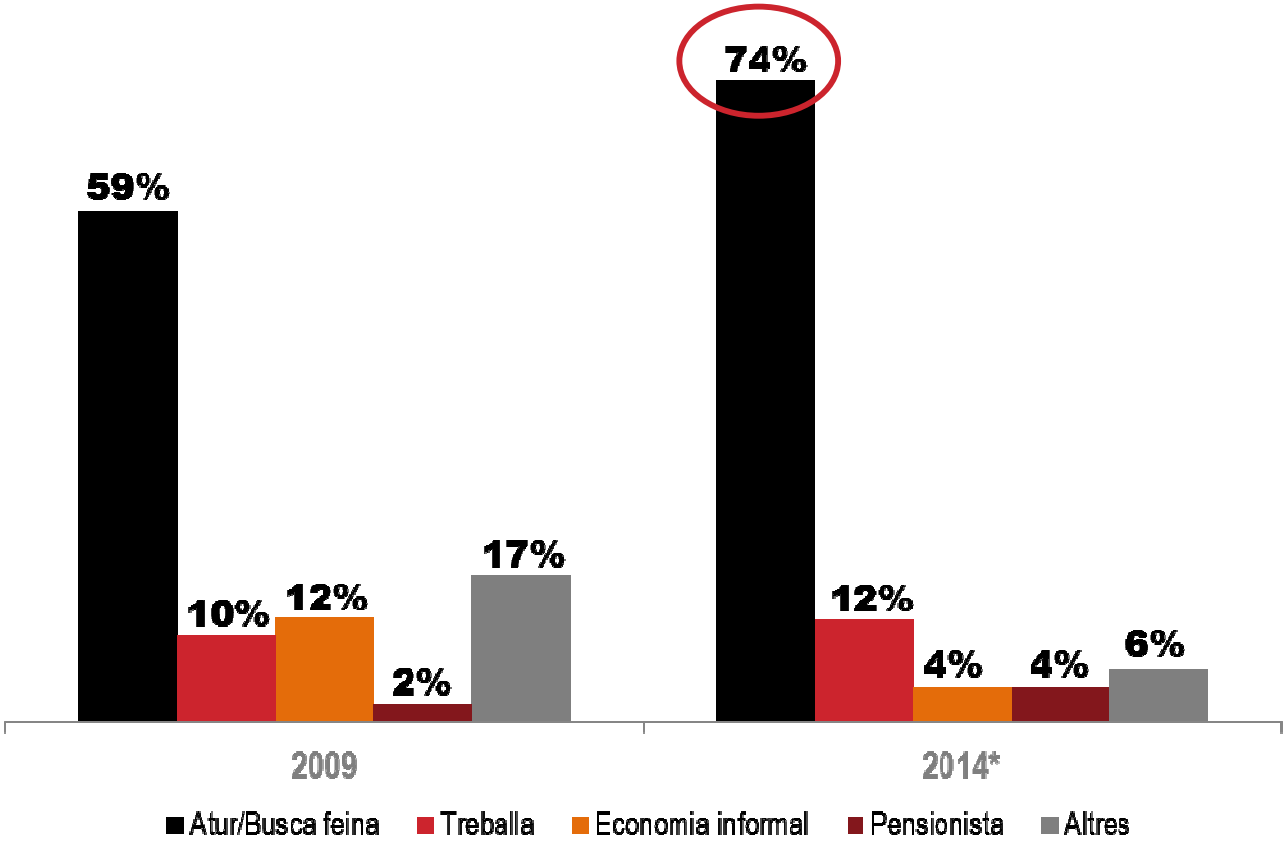

(*) Les dades de 2014 són aproximades a falta del tancament de l'any definitiu

Càritas Diocesana de Barcelona

La pobresa es fa més profunda

Ajudes directes de CDB per a necessitats bàsiques*

- ☒ **Diners lliurats a les parròquies per comprar aliments** **426.000€**
- ☒ **Diners lliurats a les persones per a necessitats bàsiques** **2.258.000€**
- ☒ **Diners per a menjadors socials i alimentació en centres de Càritas** **842.000€**
- ☒ **Programa Caixa ProInfància, de "la Caixa"** **580.000€**

(Per a alimentació i higiene infantil)

Total necessitats bàsiques 4.106.000€

(*) Són dades aproximades per al final de 2014.

Càritas Diocesana de Barcelona

Les necessitats es multipliquen

- Dels **2'2 milions** que s'han donat en metàl·lic directament a les famílies, l'habitatge és on enguany s'ha destinat la major part d'aquestes ajudes (un **58%**): principalment en lloguers, habitacions de relloguer i rebuts d'aigua, llum i gas.

- Estan creixent les ajudes per a **aliments**. S'han multiplicat per 2'3 els diners destinats amb relació a l'any 2009. Els diners destinats a problemes de **salut** (medicaments, oftalmologia, odontologia, etc.) s'han triplicat respecte de 2009.

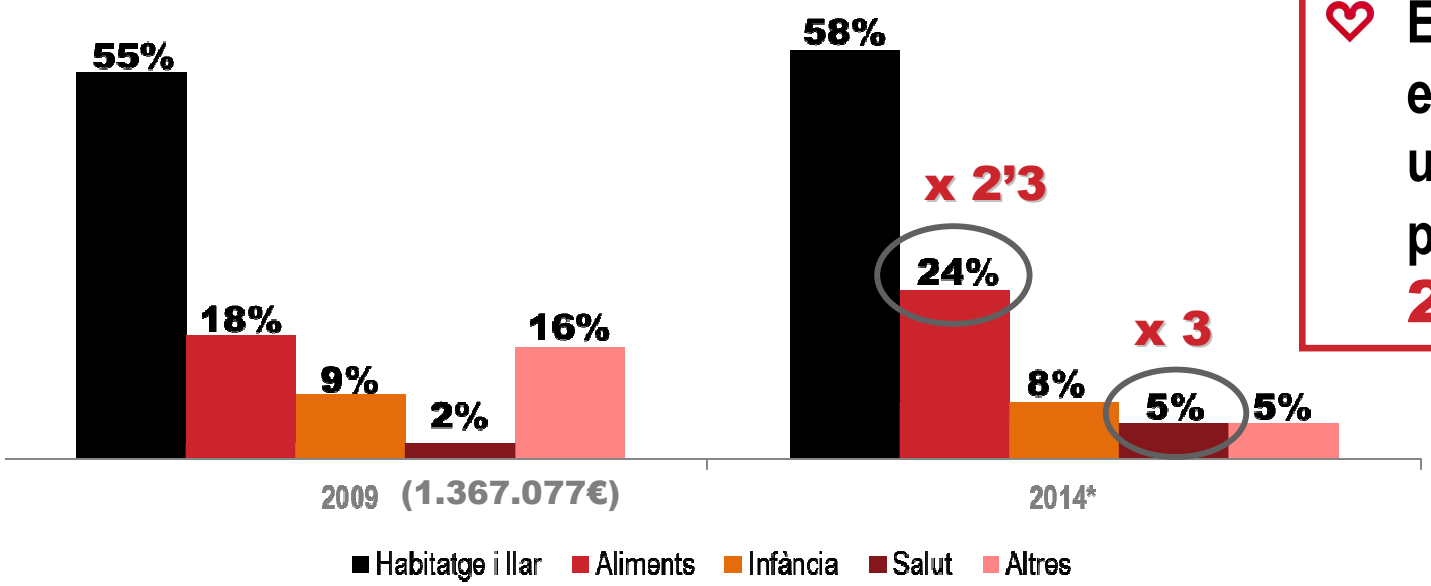

El 2014 s'ha donat ajudes econòmiques directes a unes 2.100 llars (4.800 persones), per un total de 2.258.000€

(*) Les dades de 2014 són aproximades a falta del tancament d'any definitiu

Càritas Diocesana de Barcelona

Les necessitats es multipliquen

- **Pobresa energètica:** S'ha multiplicat per **8** les llars que han rebut ajuts per fer front als subministraments (llum, aigua i gas) i per **13** l'import destinat. Les famílies han de dedicar-hi cada vegada més diners.
- Els diners invertits en aquest concepte han passat de no arribar a l'1% de les despeses d'habitatge el 2009, al **7%** actual.

Llars que han rebut diners per a subministraments

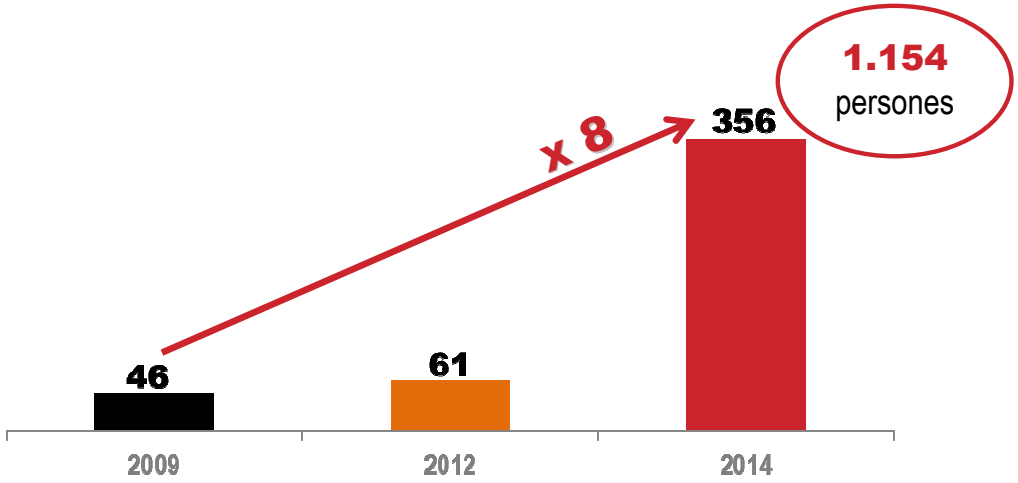

Diners per a subministraments

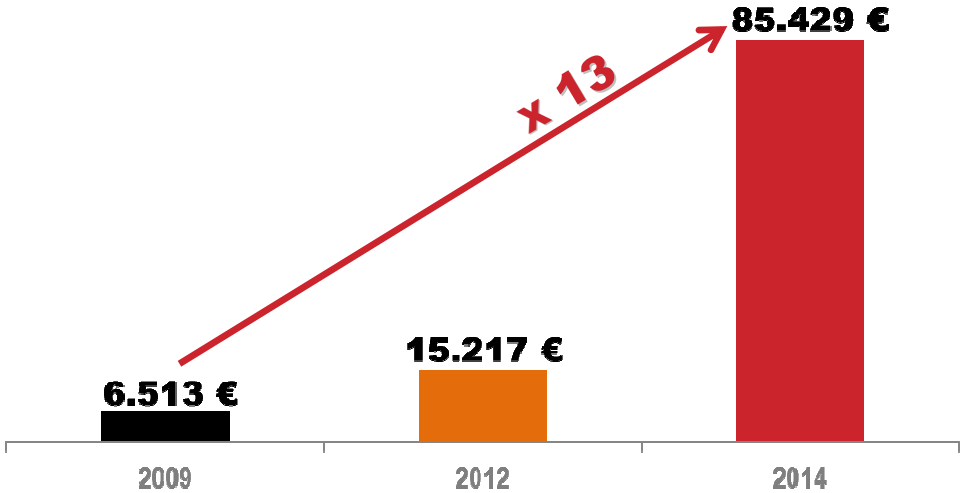

(*) Les dades de 2014 són aproximades a falta del tancament d'any definitiu

Càritas Diocesana de Barcelona

Suport a CDB en la seva acció

- El **90%** dels ingressos de CDB prové de fonts privades (85% de particulars i 15%, d'empreses), i el **10%** ve de fonts públiques.
- El programa Empreses amb Cor, de Responsabilitat Social Empresarial, compta amb **417 entitats associades**, i preveu ingressar **3,1 M d'€** a finals d'any (entre les aportacions econòmiques i les realitzades en espècie).
- Actualment comptem amb **2.259** voluntaris i voluntàries, que són un dels pilars de CDB. I amb la crisi, cada vegada més persones s'hi comprometen: aquest any han estat **315** més.

Infància:

EL SEU BENESTAR, EL NOSTRE OBJECTIU

Càritas

Un NO per a ningú.

70 anys

L'acció social de Càritas Diocesana: Dades provisionals 2014

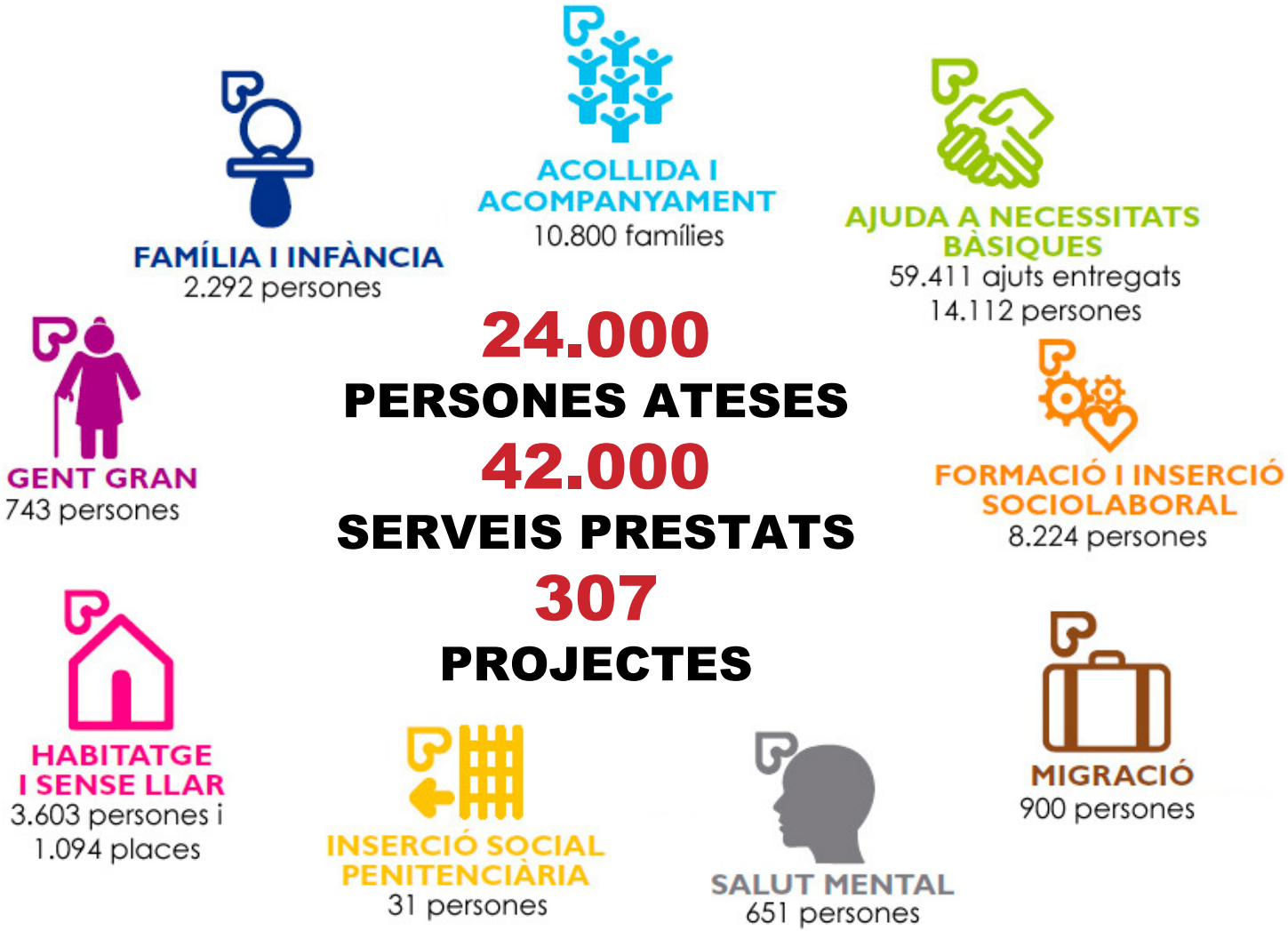

- Càritas Diocesana dóna una **atenció integral** a les persones que atén, en funció tant de les seves necessitats com de les capacitats.

Càritas Diocesana de Barcelona

Prevenció contra l'exclusió: Famílies i infància

La nostra acció es desplega en un conjunt de 57 projectes :

- **3 Centres oberts i de dia per a infants i adolescents**

Funcionen a diari a la sortida de l'escola. S'hi programen **activitats formatives i lúdiques** i si cal, els infants s'hi dutxen, berenen i sopen. Tenen un servei de recollida dels menors a les escoles i d'acompanyament a casa. S'han atès **207** infants i adolescents.

- **2 Centres de lleure**

A través d'un equip de monitors, es fan **activitats de lleure i esportives**, així com excursions i casals i colònies a l'estiu. N'han gaudit **250** infants i adolescents.

- **19 Espais de reforç educatiu**

S'hi treballen **objectius d'aprenentatge** i s'acompanya el desenvolupament educatiu dels infants. Se n'han beneficiat **460** infants i adolescents.

Càritas Diocesana de Barcelona

Prevenció contra l'exclusió: Famílies i infància

- **5 Serveis d'ajuda a la llar per a famílies**

S'hi ofereix **servei assistencial i educatiu a domicili**, per donar suport a les necessitats bàsiques i socials (higiene, alimentació, salut, cura dels fills, organització de la llar...). S'ha atès a **54** famílies.

- **3 Casals de joves**

En els centres els joves poden ser protagonistes en el seu **procés d'autonomia personal** a través d'activitats lúdiques, formatives o bé d'inserció laboral. Hi ha participat **369** joves.

- **2 Cases d'acollida per a mares i fills**

Són **cases d'estada temporal** per a dones soles i/o amb fills, en risc d'exclusió o en situació de maltractament on es realitza un acompanyament educatiu i social. S'hi ha atès **139** mares i fills.

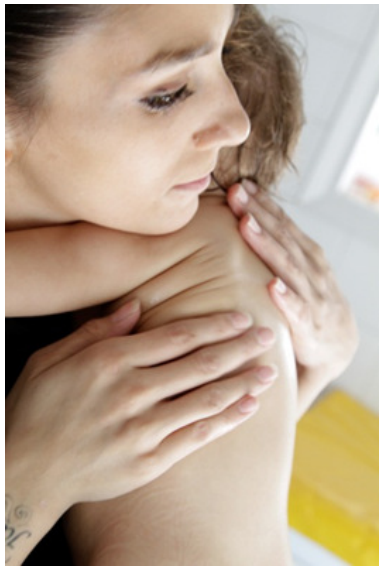

Càritas Diocesana de Barcelona

Prevenció contra l'exclusió: Famílies i infància

- **9 Centres de suport a mares i fills i espais familiars d'acompanyament a la criança**

En aquests centres les mares amb fills de 0 a 3 anys, amb les activitats quotidianes com banys, àpats o jocs, **milloren les seves funcions maternals**, es donen suport entre elles i treballen l'alimentació, l'atenció pediàtrica i la psicologia infantil. S'ha atès **375** mares i fills.

- **10 Espais de guarda d'infants**

Son espais on els infants estan atesos **mentre els pares realitzen cursos de formació** d'oficis o de llengua. Amb el suport de treballadors familiars, voluntaris i els mateixos pares els infants poden jugar i fer activitats. S'hi ha atès **150** infants.

Càritas Diocesana de Barcelona

Prevenció contra l'exclusió: Famílies i infància

- **4 Centres PAIDÓS d'atenció integral i integrada a les famílies**

PAIDÓS té com objectiu realitzar un acompanyament intensiu, integral i integrat en famílies amb fills de 0 a 6 anys. Es treballa en xarxa i coordinadament amb les entitats dels barris i la comunitat. Estan situats a Barcelona, als barris de la Barceloneta i Roquetes, a l'Hospitalet de Llobregat i Sant Adrià de Besòs. Al gener de 2015 començarà a funcionar un nou PAIDOS a Santa Coloma.

El què es vol és aconseguir que cap parcel·la important de la vida de les famílies quedi desatesa (salut, feina, habitatge…).

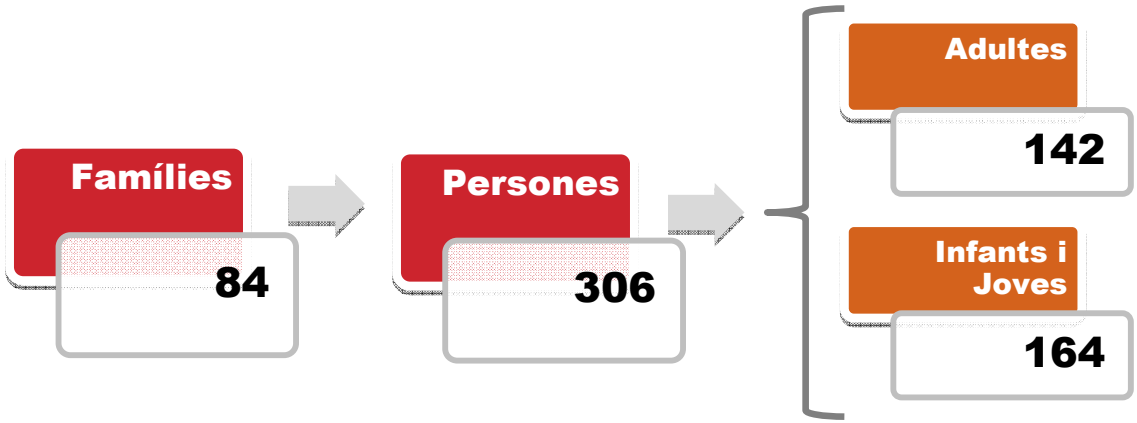

Càritas Diocesana de Barcelona

Els infants, dipositaris de la pobresa familiar

- De les 10.800 llars ateses per CDB aquest any, **5.600 són famílies amb fills** (el 52% del total)
- En aquestes llars hi ha **6.700 menors** de 18 anys.
- Es tracta de famílies que no tenen feina, han exhaurit les prestacions socials i cada vegada tenen més problemes per cobrir les seves necessitats bàsiques: aliments, habitatge, subministraments, menjadors escolars, escoles bressol, material escolar, activitats extraescolars, etc.

Càritas Diocesana de Barcelona

La pobresa incideix en... la infància

- Les menors de 18 anys suposen **1 de cada 3 persones ateses**.
- L'atenció a infants i adolescents ha crescut, en números absoluts, un 24% en relació al 2009.

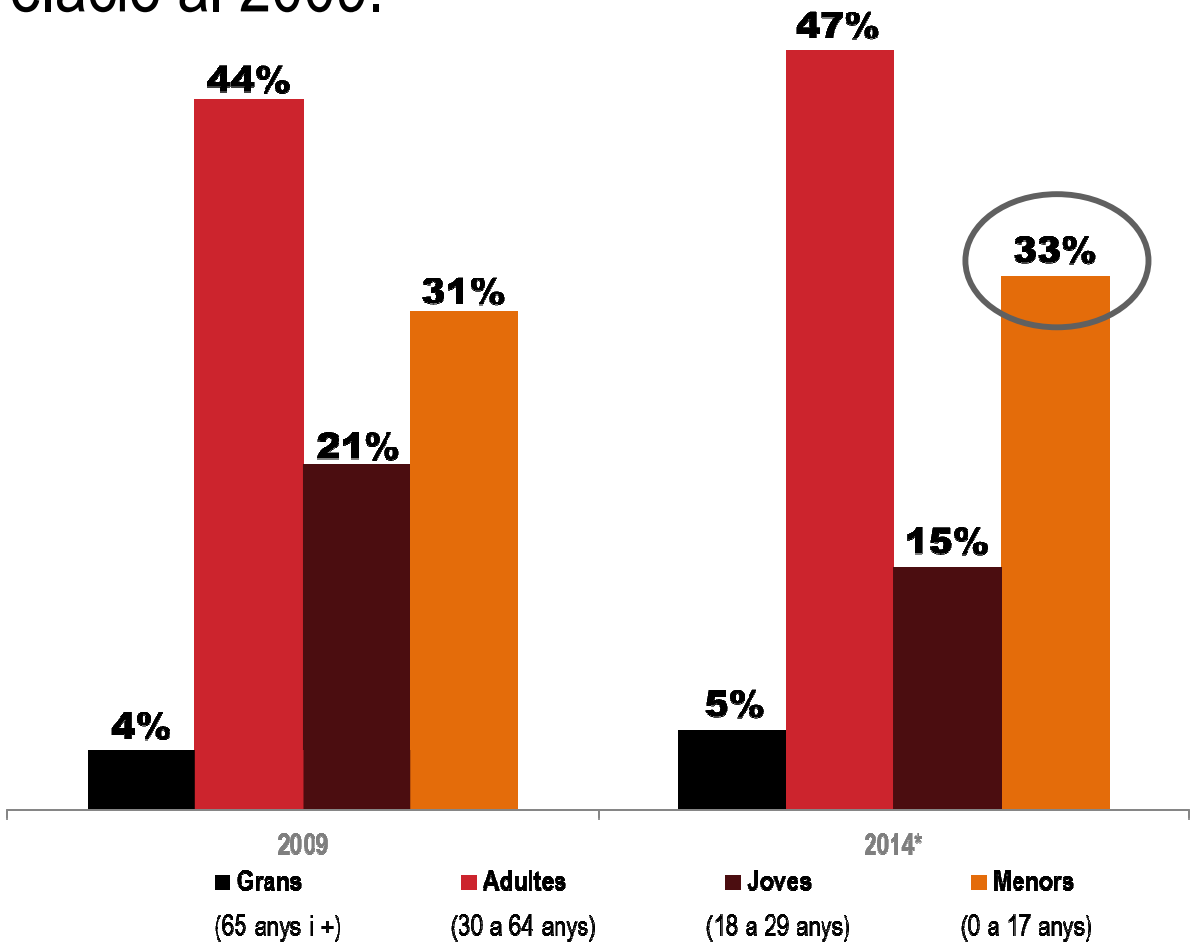

(*) Les dades de 2014 són aproximades a falta del tancament d'any definitiu

Càritas Diocesana de Barcelona

La pobresa incideix en... les famílies

- **El 52% de les llars ateses són famílies amb fills**. En nombre han crescut respecte el 2009: les parelles amb fills el 51% i les monomarentals el 74%.
- En el **34%** de les llars ateses hi viuen persones soles. Tot i que baixa en percentatge, es manté en nombre respecte de 2009.

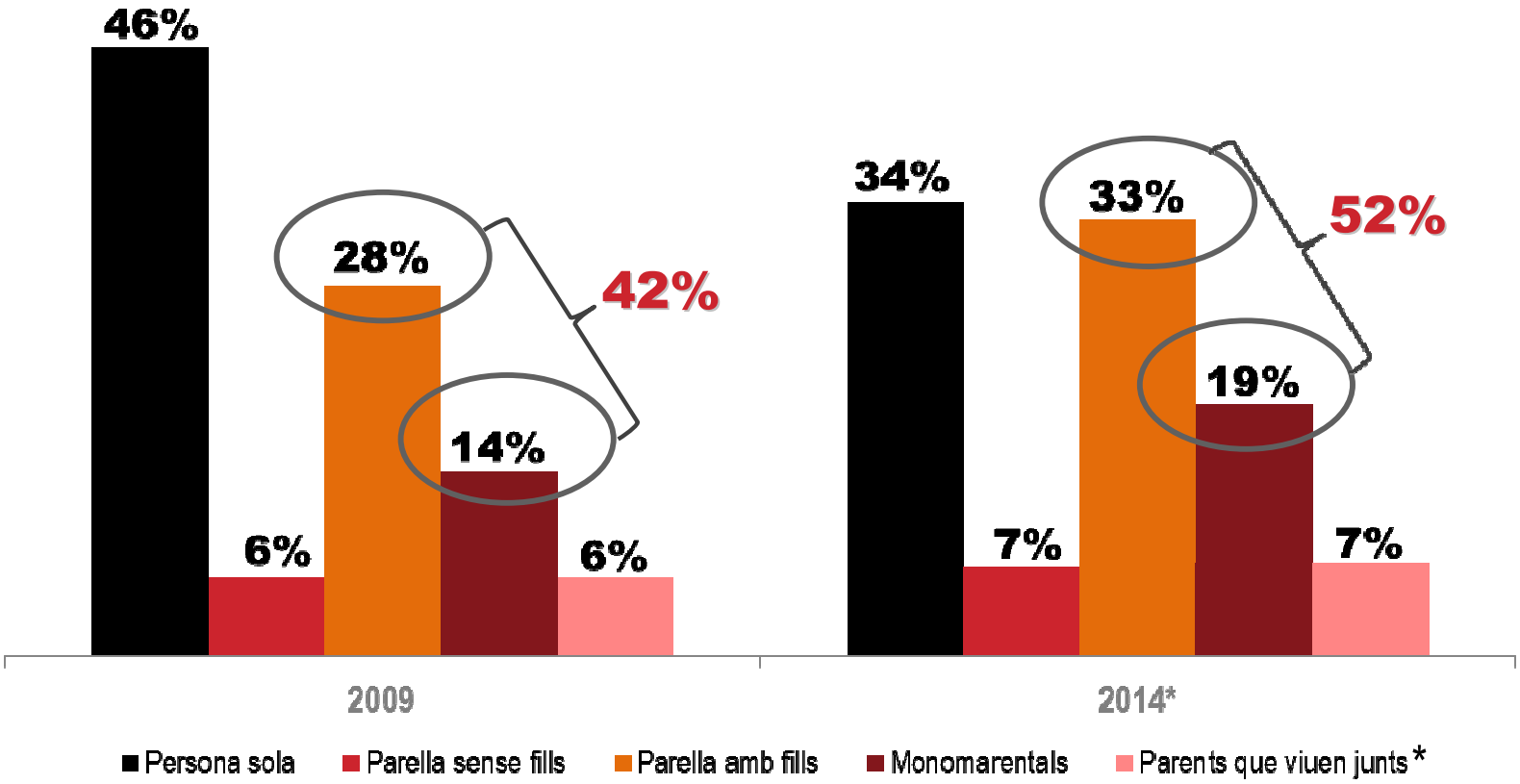

(*) Parents que viuen junts són oncles i nebots, germans...

Els infants, dipositaris de la pobresa familiar

- Les famílies amb fills ateses per CDB:
  - El **34%** no tenen **cap ingrés.**
  - El **29%** disposen d'**un sou** provinent del treball.
  - El **24%** té com a únic ingrés una **prestació pública** (6% pensions, 5% PIRMI, 13% prestació d'atur).
  - El **13%** d'aquestes famílies té ingressos d'altres fonts (majoritàriament de l'**economia informal**).

Càritas Diocesana de Barcelona

Invertir en protecció social: Propostes

Ingressos:

- Garantir uns **ingressos mínims** a les famílies amb infants. És necessari per mantenir **la dignitat, l'autonomia econòmica, alimentària i l'estabilitat en l'habitatge.**
- **Unificar i simplificar les prestacions socials**, deslligar-les de pressupost perquè esdevinguin un **dret subjectiu.**

Habitatge:

- Augmentar el parc d'habitatges de **lloguer social.**
- Garantir a**judes al lloguer** quan es paga a preu de mercat.

Infància i família:

- Reforçar la xarxa d'atenció en **salut mental infantil i juvenil (**reduir llistes d'espera i augmentar la freqüència de visites).
- Falten encara **escoles bressol** públiques i cal millorar la cobertura de les **beques menjador i llibres escolars.**
- Donar suport a les AMPAS d'escoles de barris empobrits perquè puguin realitzar

LA DESTINACIÓ UNIVERSAL DELS BÉNS

Destinació universal dels béns i propietat privada

176 (...) La doctrina social postula que la propietat dels béns sigui accessible a tothom per igual, de manera que tothom es converteixi, almenys en certa mesura, en propietari, i exclou el recurs a formes de «possessió indivisa per a tothom».

177 La tradició cristiana mai ha acceptat el dret a la propietat privada com a absolut i intocable. (...) Aquest principi no s'oposa al dret de propietat, sinó que indica la necessitat de reglamentar-lo. La propietat privada (...) és, en la seva essència, només un instrument per al respecte del principi de la destinació universal dels béns, i per tant, en última anàlisi, un mitjà i no una fi.

Càritas

Un NO per a ningú.

70 anys

Barcelona, 18 de desembre de 2014